

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖRENINGEN SVENSKBYBORNA

2017-07-01 - 2018-06-30



Styrelsen får härmed avge redovisning för föreningens 63:e verksamhetsår.

Styrelse:

Ordförande:	Sofia Hoas
Vice ordförande:	Peter Knutas
Kassör:	Mats Wilson
Sekreterare:	Ann-Christine Wallin
Ledamot:	Mattias Jakobsson
Ledamot:	Susanne Nilsson
Ledamot:	Ing-Marie Havklint
Suppleanter:	Christina Knutas Johanna Larson Therese Annas-Ljung Irene Annas

Revisorer:	Åke Appelqvist, Allan Ahlbin
Revisorsuppleanter:	Sten Pettersson, Lars Kotz

Valberedning:	Anders Sjögren Ing-Marie Berg Gunnar Kotz
---------------	---

Festkommitté, sammankallande:	Lilian Jakobsson
----------------------------------	------------------

Hemsideansvarig:	Åke Utas, Johanna Larson
Facebook administratörer:	Anneli Utas, Sofia Hoas
Medlemsmatrikel:	Johanna Larson
Ombud Svenskbyn:	Sven Bjerlestam
Ombud Stockholm:	Ingegerd Hasbar , Britta Hoas
Ombud Huskvarna:	Gunnar Hinas
Ombud Malmö:	Ann-Marie Persson, Mattias Henriksson Utas

Svenskbyföreningen har haft ett aktivt år. Föreningen under året fått ett betydande arv av Gunvor Utas-Larsson, som tillfaller Jan Utas-fonden. Under våren 2018 har föreningen startat upp det viktiga och efterlängttade arbetet med digitalisering av föreningens historiska bilder och maj introducerades en ny träff i form av en familjedag på Gotland. Långfilmen Lida har visats för fulla hus runt om i Sverige. DNA-projektet har hamnat på is på grund av byråkratin kring etikprövning, men vi hoppas få resultat under 2018. Antalet medlemmar var 691 personer.

Under året har föreningen genomfört följande:

- firat Högtidsdagen den 1 augusti
- fortsatt driva DNA-projektet "Vems är du"
- starta upp digitaliseringen av vårt arkiv i "topoteket"
- anordnat den nya aktiviteten "familjedag" på Svenskbygården
- hållit Svenskbymuseet med café i Roma öppet
- fortsatt det humanitära arbetet i Gammalsvenskby
- fortsatt driva svenskundervisning i byn
- ordnat språkresor för svenskeleverna
- haft 6 studiecirkelträffar i Svenskbybornas traditionella matlagning
- ordnat 8 stycken torsdagsfika för medlemmarna
- arrangerat höstträff på Gotland
- ordnat städdagar på Svenskbygården
- arrangerat medlemsträff i Stockholm
- arrangerat 2 föreläsningar med Jörgen Hedman i Svenskbygården
- hållit flera föreläsningar om Gammalsvenskby
- Visat filmen "Lida" om Lidia Utas tillsammans med regissören Anna Eborn
- ordnat bokade visningar av museet med fika för 7 grupper
- styrelsen har under året haft 9 protokollförda styrelsemöten

1:A AUGUSTI

Den första augusti 2017 firades i Roma för 88:e gången. C:a 200 personer närvarade från hela Sverige och Gammalsvenskby. Klockorna ringde in medlemmarna och Roma kyrka var nästan fullsatt. Gudstjänsten leddes av Staffan Beijer. Efter picknick i Svenskbyparken hölls det årsmöte.

SAMMANKOMSTER OCH UTBILDNINGAR

Festkommittén ordnade en trevlig höstträff i Halla bygdegård på Gotland. Det bjöds på borsjtj och hembakat bröd. Till kaffet berättade Jörgen Hedman höll om de ”Röda och vita i Gammalsvenskby på 1920-talet”. Sven Bjerlestam berättade livaktigt om föreningens viktiga hjälparbete i byn. Lars Thomsson informerade om Region Gotlands demokratiprojekt. Festkommittén ordnade lotteri och Sven hade med sig ketchup från Chumak i Ukraina, som tillsammans inbringade 5200 kr till byn. Stort tack till våra föreläsare och festkommittén med Lilian Jakobsson i spetsen.

Den 9 december 2017 ordnades en träff EFS Betlehems kyrkans församlingssal i Stockholm för ett fyrtiotal medlemmar. Kjell Knutas höll i en adventsandakten, då Staffan Beijer hade förhinder. Jörgen Hedman höll ett intressant och uppskattat föredrag om ”Röda och vita i Gammalsvenskby på 1920-talet”.

Samlingen avslutades med att medlemmarna sjöng några traditionella julsånger som ”Hell dig julafton, härliga klara”. Det blev en fin samling där alla bidrog till den goda och trevliga stämningen. Stort tack till Britta Hoas och Ingegerd Hasbar som höll ihop det hela.

Under hösten och våren ordnades en studiecirkel vid flera tillfällen, med Svenskbybornas mattraditioner av Ann-Christin Wallin i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan.

Under hela året har Birgitta Utas, den sista torsdagen sept-maj ordnat åtta uppskattade ”torsdagsfika” med kaffe och samtal i Svenskbygården.

Flera medlemmar har varit ute och haft föreläsningar om svenskbybornas historia.

SVENSKBYGÅRDEN

Svenskbygården med sin park underhålls och är i gott skick tack vare många flitiga medlemmars insatser. Då Svenskbygården firade 40 år installerades en minnestavla Svenskbygården, över tillkomsten av vår mötesplats på Gotland. Susanne Nilsson och Mattias Jakobsson är ansvariga för Svenskbygården.

SVENSKBYMUSEET

Under sommaren 2017 höll Svenskbymuseet med utställningen ”Svenskbyborna – en folkspillra i Sveriges historia” öppet med hjälp av ett par ungdomar, Emma Johansson och Christian Hoas som såg till att de tekniska delarna i museet och caféet fungerade. De kunde också guida besökarna genom utställningen. Som vanligt ställde frivilliga föreningsmedlemmar upp som värdar och bidrog med värdefull kunskap och erfarenheter. Vi hade 313 besökare från när och fjärran som var mycket nöjda med sina besök.

RESOR

I september 2017 åkte några medlemmar och besökte våra vänner i Gammalsvenskby. Karl-Erik Tysk ordnade en gruppresan i maj 2018.

GAMMALSVENSKBY – HUMANITÄR HJÄLP OCH GÅVOR

Föreningen har kontinuerlig kontakt med Gammalsvenskby. Föreningens insamling till humanitär hjälp som går till mediciner, operationer och hjälpmedel i Gammalsvenskby har fortsatt. Främst går pengarna till enskilda unga och gamla som har det extra svårt, samt till samhällsliga funktioner som ålderdomshem och daghem. Vi är tacksamma för att Visby stift beviljat stiftskollekt och de generösa gåvor som skänkts av föreningar och medlemmar. Vi vill särskilt uppmärksamma kyrkliga syföreningen i Gammelgarn och Östergarn som skänkte pengar så bl.a. alla sängliggande fick matpaket till jul.

Vi vill också tacka Stenbrohults församling i Älmhults kommun för den gåva på 10 000 kr som deras adventskonsert inbringade i december 2017. Föreningen har ovärderlig hjälp av Sven Bjerlestam och Natascha Hautunseva som är kontaktpersoner i byn.

Föreningen har fortsatt att hålla i svenskundervisning i Gammalsvenskby med hjälp av svensklärarinnan Larissa Belei samt haft språkresor för svenskeleverna i augusti och oktober, genom av styrelsen sökta medel från Oskar Ekmans fond.

DNA-PROJEKTET

Föreningen har fortsatt arbetet med DNA-projektet där målet är att försöka lösa var Dagösvenskarna kom ifrån ursprungligen, för att komplettera redan befintlig forskning. Under 2017 samlades det in 25 salivprov på Gotland och Gammalsvenskby från personer som har båda föräldrarna födda i Gammalsvenskby. Proverna har lämnats till Mattias Jakobsson; PhD, Professor of Genetics, Uppsala universitet, som ska leda arbetet med att analysera och ta fram forskningresultat, som ska leda till en vetenskaplig artikel. Projektet har fått stor uppmärksamhet i press, både lokalt på Gotland och nationellt i tidningar som släkthistoria och Upsala Nya tidning. Projektet har genom föreningen sökt och fått pengar beviljade från Gotlandsfonden och DBW.

Projektet är försenat då etikprövningsnämnden vill ha kompletterande uppgifter för att ge sitt tillstånd att genomföra forskningsprojektet. Vi hoppas att få resultaten till hösten 2018. Sofia Hoas och Therese Annas-Ljung är projektledare.

ARV

Föreningen Svenskbyborna har under året fått ett betydande arv, närmare 3,2 miljoner kronor av Gunvor Larsson Utas. Gunvor var gift med Jan Utas och blev en sann svenskbyvän. Gunvor har tidigare skänkt brudkronan till Föreningen Svenskbyborna 1960 samt instiftade Jan Utas svenskbybofond.

Pengarna kommer att förvaltas för att säkra Svenskbygården och dess verksamhets framtid. Pengarna kommer väl till pass då föreningen under 2018 ska ansluta sig till kommunalt vatten och avlopp.

Svenskbygården behöver också ständigt underhållas med målning av såväl de vitkalkade väggarna som trädetaljerna. Enligt förslag från medlemmar planeras 2018 att måla dörrar, fönster och gavelspetsar i den karaktäristiska blå som i historisk tid har använts i Gammalsvenskby. Svenskbygården förtjänar att synas och ta plats och vittna om vårt ursprung i Gammalsvenskby.

En del av pengarna är tänkta till katalogisering och digitalisering av föreningens föremål, arkiv och bilder, ett oerhört viktigt och stort arbete.

DIGITALISERINGSPROJEKT

Föreningen har startat upp ett digitaliseringsprojekt för att spara och tillgängliggöra föreningens bilder och arkiv för framtiden. Peter Knutas är projektledare. Digitaliseringen är viktig för att kunna garantera säkerheten av våra originalbilder och handlingar för framtiden.

Bilderna scannas in och görs om i högupplöst format och sparas digitalt på flera olika ställen. Sedan organiseras de och görs sökbara, genom att märka bilderna med olika ord. Till varje bild kopplas en text med motiv, information, år mm. Och till sist tillgängliggörs de via nätet, så de är sökbara vart du än befinner dig i världen.

Föreningen har valt det digitala arkivet Topoteket, som är ett system som handhas av riksarkivet/regionarkivet, som är ett bra och driftsäkert system. Detta är ett bra sätt att tillgängliggöra vår unika historia och att det blir ett aktivt arkiv. Arbetet är bara påbörjat och för att kunna bli bättre och växa behövs hjälp från kunniga medlemmar, alltifrån att känna igen personer och platser när information saknas till att scanna gamla handlingar och finna nya hemma i skåpen. Vi är övertygade om att det kan bli en mötesplats för ung som gammal och att alla kan bidra. Framöver planeras kurser, intervjuer och kanske behövs det en arkivkommitté.

SAMARBETSPROJEKT

Filmen Lida är en långfilm av regissören Anna Eborn som tecknar ett levande porträtt av 81-åriga Lidia Utas som bor på äldreboendet i Gammalsvenskby. Filmen visades för fulla hus runt om i Sverige. Tillsammans med kulturföreningen Roxy och Folkets bio ordnade föreningen en specialvisning av filmen, där regissören Anna Eborn närvarade. En mycket fin skildring, som ökar kunskapen om Gammalsvenskbyns existens.

Föreningens ordförande har under året suttit i styrgruppen i Region Gotlands ”Svenskbyprojekt”, ett 3-årigt demokratiprojektet startade i juli 2016 och handlar om kunskapsutbyte mellan Gammalsvenskby och Region Gotland för utveckling inom demokrati, jordbruk och turism. Projektet är viktigt för utvecklingen av byn, men också då det sprider mycket kunskap om Gammalsvenskby och dess historia parallellt med föreningens arbete.

KOMMUNIKATION – HEMSIDA OCH FACEBOOK

Åke Uthas och Johanna Larson har hållit hemsidan uppdaterad. Två nyhetsbrev från styrelsen har skickats ut per vanlig post till föreningsmedlemmarna. Det gamla registret fungerar dåligt och styrelsen har börjat titta på hur det ska åtgärdas.

Kommunikationen mellan medlemmarna har ökat, tack vare den facebookside som nu finns för föreningen. Det är glädjande att se att många här ställer frågor om sina släkttrötter. I gruppen finns intresserade från hela världen och kommunikationen mellan Gammalsvenskby och Sverige har ökat.

Den 25 maj 2018 ersattes personuppgiftslagen (PuL) av den nya dataskyddsförordningen GDPR (General Data Protection Regulation). Med anledning av den har Föreningen skapat en rutin och skrivit en policy för hantering av personuppgifter.

MEDLEMSSTATISTIK

Antalet medlemmar har ökat med ett trettiotal fram till juli 2018. Vi är nu kring 700 medlemmar, fördelat på 488 adresser. 63% av medlemmarna bor på fastlandet och resten på Gotland.

Tack alla flitiga medlemmar för ett händelserikt år!

Styrelsen Föreningen Svenskbyborna

Godkänd av styrelsen på styrelsemötet 2018-07-16

Sofia Hoas

Peter Knutas

Mats Wilson

Ann-Christin Wallin

Mattias Jakobsson

Susanne Nilsson

Ing-Marie Havklint

Irene Annas

Christina Knutas

Johanna Larson

Therese Annas-Ljung